

Motion till riksdagen

1988/89:K425

av Bo Hammar m.fl. (vpk)
Förstärkt meddelarskydd

På förslag från bl a vänsterpartiet kommunisterna beslöt föregående riksmöte att frågan om meddelarskydd i förhållandet mellan enskilda snabbt borde få en lösning. En statlig utredning har nyligen tillsatts vilket är mycket tillfredsställande. Meddelarskyddskommittén har i uppdrag att arbeta skyndsamt för att förhoppningsvis möjliggöra för riksdagen att under innevarande mandatperiod fatta beslut om en vilande grundlagsförändring.

Sedan direktiven till kommittén utfärdades har vissa andra meddelarskyddsfrågor, som inte berör förhållandet mellan enskilda, kommit i centrum för debatten. Det gäller dels de frågor som aktualiserades genom justitiekanslerns vittnesförhör med DN-journalisten Ann-Marie Åsheden, dels det faktum att meddelarskyddet är mer begränsat för utrikes tryckta skrifter, vilket framöver kan få negativa konsekvenser.

Enligt vår mening måste de här frågorna snarast få en positiv lösning. Om de inte kan hänskjutas till den sittande kommittén genom tilläggsdirektiv till dess utredningsuppdrag bör riksdagen ta initiativ för en snabb lösning.

JK:s vittnesförhör med DN-journalisten Åsheden ledde till en omfattande och bitvis stormig debatt. Många var chockerade över att meddelarskyddet inte var starkare och att en journalist kunde tvingas avslöja sin källa. På en del håll hävdades att justitiekanslerns lagtolkning var felaktig. Vi skall inte här fördjupa oss i den debatten, men vi finner det uppenbart att det inträffade visar att det finns ett starkt behov av en översyn av sekretesslagens bestämmelser om kvalificerad tystnadsplikt i syfte att förstärka meddelarfriheten och anonymitetsrätten. En sådan översyn bör omfatta bl a bestämmelserna i sekretesslagen 16 kap och tryckfrihetsförordningen 3 kap 3 §.

Ändrade bestämmelser måste också komma till stånd i fråga om meddelarfriheten för utrikes tryckta skrifter. En rad svenska tidskrifter trycks nu utomlands för att förbilliga produktionen. Tidningen Z, Kvinna Nu och Foto är några exempel. Journalister på dessa och många andra tidningar kan tvingas avslöja sina källor under ed eftersom meddelarfriheten i tryckfrihetsförordningen inte gäller offentliga tjänstemän som bryter sin tystnadsplikt för skrift som trycks utomlands.

Det var knappast lagstiftarens mening att i realiteten svenska tidningar skulle ges ett sämre skydd i TF enbart för att de trycks utomlands. En anpassning av TF på denna punkt till faktiskt rådande förhållanden är nödvändig.

Hemställan

Mot. 1988/89
K425

Mot bakgrund av det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av sekretesslagen 16 kap och TF 3 kap 3 § i enlighet med vad som anförs i motionen,

2. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av bestämmelserna om meddelarskydd för svenska tidskrifter tryckta utomlands i enlighet med vad som anförs i motionen.

Stockholm den 24 januari 1989

Bo Hammar (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Rolf L Nilson (vpk)

Elisabeth Persson (vpk)